

WIJN IN DE BIJBEL

Dat het woord wijn bijna 250 keer voorkomt in de Bijbel – en als je samenstellingen zoals wijngaard en wijnstok meetelt nog veel vaker – zegt wel iets over de belangrijke rol die wijn speelde in de tijd en cultuur waarbinnen de Bijbel tot stand kwam. Wijn werd toen in het Midden- en Nabije Oosten beschouwd als een eerste levensbehoefte, samen met brood en olijfolie. Dat geldt zowel voor de lange periode die door het Oude Testament omspannen wordt als voor het Nieuwe Testament, dat begint met de geboorte van Jezus. Wijn wordt daarnaast als een feestdrank gezien 'die het mensenhart verheugt' en tot op de dag van vandaag is wijn voor joden en christenen een ceremoniële drank die wordt gebruikt bij religieuze rituelen en vieringen.

Wel waarschuwt de Bijbel op allerlei plekken voor de gevaren van te véél wijn, zoals in het Bijbelboek Jezus Sirach. Meer dan 2.000 jaar avant la lettre van de STIVA-slogan 'Geniet, maar drink met mate' is hier al geschreven: 'Wijn is leven voor een mens als je hem met mate drinkt. Wat is het leven zonder wijn? Wijn werd al in het begin gegeven om vreugde te schenken. Als je hem op het juiste moment en met mate drinkt, geeft hij blijdschap en vreugde. Te veel wijn leidt tot bitterheid, ruzie en conflicten. Dronkenschap maakt een dwaas zo woedend dat hij ten val komt, ze ondermijnt zijn kracht en brengt hem wonden toe.' De Bijbel benadert wijn overwegend positief. Wat dacht je bijvoorbeeld van deze, in het boek Spreuken: 'Geef drank aan wie een kommervol bestaan leiden, geef wijn aan wie diep ongelukkig zijn. Laat ze maar drinken en hun armoede vergeten, moge hun gezwoeg uit hun herinnering verdwijnen.'? Drank lijkt volgens het joden- en christendom een heel stuk meer te helen dan het Ministerie van VWS en Postbus 51 lief is.

In de tijd van de Bijbel was men natuurlijk nog niet bekend met leveraandoeningen, FAS, slokdarmkanker of het syndroom van Korsakov, dus je kunt die positieve houding ten opzichte van wijn ook deels als iets achterhaalds zien. Verslaving, losbandigheid,

agressie en katers waren al wel bekende gevolgen van overmatig alcoholgebruik en daar vind je zoals gezegd diverse waarschuwingen over in de Bijbel. Er zijn ook christelijke gemeenschappen waar geen alcohol gedronken wordt, zoals de amish en andere menonitische kerkgenootschappen en de

zevededagsadventisten. Zij herdenken 'het bloed van Christus' en Jezus' laatste beker wijn tijdens zijn laatste avondmaal liever met onvergist druivensap. Ook de Amerikaanse Prohibition (Drooglegging) van 1920 tot 1933 kwam uit de koker van christelijke fatsoensrakers, die alcohol zagen als een bedreiging voor de volksgezondheid en moraal.

In nogal wat andere religies is alcohol een no-go: boeddhisme, hindoeïsme en natuurlijk de islam. In de Koran komt het

woord wijn maar vijf keer voor – en dan niet op zo'n beste manier. Wijn wordt samen met gokken een middel van de Satan genoemd, dat de mens van Allah en het gebed afhoudt. Pas in het paradijs ligt er voor de godvrezenden heerlijke *khamr* (wijn) in het verschiet – en dan geen lullig glaasje hoor, maar rivieren vol, 'als een genieting voor hen die drinken!' Ook best een lastig concept voor ons aardse stervelingen. Persoonlijk zou ik déze universele alcohol-campagne wel zien zitten, die het beste van alle werelden verenigt: 'Drink met mate, maar geniet nooit met mate!' ■

KARIN LEEUWENHOEK IS THEOLOOG, VINOLOOG EN COMMUNICATIEWETENSCHAPPER. ZE HEEFT NEGENTIG ITALIAANSE OLIJFBOMEN, MAAR HOUDT VOORAL VAN WIJN - EN EROVER FILOSOFEREN. ZIE OOK HAAR WIJNBLOG VINOBLOGIE.NL

